

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESSENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

TAJNI CILJI AVSTRIJSKO-NEMŠKEGA CARINSKEGA DOGOVORA

Senzacionalen članek „Prager Presse“ — Nemčija in Avstrija stremita po hegemoniji v Srednji Evropi — Verjetnost tajne pogodbe

Praga, 3. aprila. »Prager Presse« objavlja uvodnik pod naslovom »Avstrijsko-nemška pogodba v historičnih perspektivah«. Pisec Jaroslav Papoušek dokazuje v članku od točke do točke, da je avstrijsko-nemški dogovor točna kopija carinskega dogovora, ki je bil sklenjen 14. februarja 1828 med Prusko in Hessen-Darmstadt, ki se je pozneje združil z ostalimi pogodbami Pruske v nemško carinsko zvezo. Sedanja avstrijsko-nemška pogodba se razen par uvodnih stavkov v ničemer ne razlikuje od omenjene pogodbe. Iz tega se da sklepati, da duh avstrijsko-nemškega dogovora ni v skladu z Briandovim panevropskim načrtom, marveč ima tendenco slično oni, ki jo je imela pogodba pred nemškimi državami pred 100 leti. Ta cilj je popolnoma jasan.

Ne gre za gospodarsko, marveč v prvi vrsti za politično združitev Avstrije in Nemčije.

Carinska unija naj tvori le uvod za definitivno priključitev. Na tem ne morejo ničesar spremeniti uvodne besede te pogodbe, ki naglašajo popolno neodvisnost obeh držav. Avstrijsko-nemška pogodba zasleduje izrazito politične cilje, ki se dajo izraziti le v eni sami besedi:

»Anschluss.«

Bilo bi napačno misliti, da je to edini in zadnji cilj te akcije. Tudi nemška carinska zveza je šla preko združitve Nemčije, preko Austro-Ogrske, dalje proti vzhodu. Nemško-avstrijska carinska pogodba izpopolnjeva s pozivom evropskim državam, naj se priključijo, ima torej še drugi cilj, ki se lahko

označi z izrazom »Srednja Evropa«. Pogodba 1. 1828 je bila sklenjena za dobo šestih let, toda po preteku te dobe je bila nemška carinska zveza dejstvo. Vsiljuje se vprašanje, zaključuje člankar, ali se vzorec te pogodbe in te akcije ne bo ponovil po 100 letih in več ko verjetno je, da obstoja med Avstrijo in Nemčijo dogovor, ki ni namenjen javnosti.

Mussolini odobrava

Rim, 3. aprila. Na plenarni seji združenja italijanskih delniških družb je imel Mussolini govor, v katerem se je dotaknil tudi vprašanja avstrijsko-nemške carinske unije. Opozorjal je na to, da so se izvršili v zadnjih treh mesecih važni dogodki: pomorski sporazum, dogovor med Indijo in Anglijo in končno avstrijsko-nemški carinski pakt. Mussolini je naglasil, da se morajo vsi ti dogodki presojati ugodno in Italija niti z daleka ne misli na to, da bi obdolževala Avstrijo in Nemčijo kršenja mirovnih pogojev.

Načrti Brianda

Pariz, 3. aprila. V »Matinu« se bavi Sauerwein s francoskimi načrti glede na avstrijsko-nemško akcijo in napoveduje nove korake Francije v Berlinu in na Dunaju. Briand bo na seji evropskega odbora postavil svoje predloge in pojasnil, da nista Avstrija in Nemčija edini, ki smeta delati načrte in postaviti predloge za omlajenje gospodarske krize v srednji Evropi. Popolnoma neodvisno od tega bo Francija Društvu narodov predlagala, naj prouči, ali je avstrijsko-nemški carinski pakt v skladu z ženevskim protokolom in da predloži zadevo eventualno

na haškemu razsodišču. Sauerwein je mnenja, da se bosta Avstrija in Nemčija uklo-nili temu postopku.

Čsl. št. 10 Avstriji

Praga, 3. aprila. Pod naslovom »Avstrija v zagat« objavljajo »Lidove Noviny« članek o nemško-avstrijski carinski pogodbi, v katerem izvajajo med drugim: Avstrijski zunanji minister dr. Schober govori o mednarodnem sanacijskem posojilu iz l. 1922. kakor o kakšni milošinski ter o sosedih Avstrije kakor o sovražnikih, ki niso pustili niti možnosti o-čtoja. V resnici ravna v Evropi skoraj vsi z novo Avstrijo kakor s pravim neboljencem. Tudi češkoslovaška je med onimi državami, ki so takoj po vojni dovolile Avstriji večje posojilo. Avstrija se je sedaj pokazala zelo nehalno napravam vsem, ki so jo od Versaillesa do Haaga tako skrbno vodili. Vedeti bi morala, da ni v enakem položaju kakor Nemčija, ki lahko reče sama o sebi, da nima ničesar več izgubiti. Avstrija ima še kaj izgubiti in šele tedaj bi spoznala, kako so jo doslej ščitili.

Madžarske izmišljotine

Beograd, 3. aprila. M. »Pesti Hirlap« z dne 31. marca poroča, da je avstrijski zunanji minister dr. Schober v neki izjavi, ki jo je dal dopisniku tega lista naglasiti, da so »delegati neke države z juga« sprejeli vest o načrtu avstrijsko nemške carinske unije »z velikimi simpatijami in izjavili, da bodo referirali o tem na pristojnem mestu in se posvetovali o eventualnem sodelovanju v tej uniji«. »Hirlap« misli, da je država, ki jo je imel v mislih dr. Schober, Jugoslavija. To tolmačenje peštanskega lista, v kolikor bi se moglo nanašati na delegate Jugoslavije je popolnoma neosnovano. Na Dunaju v tem času sploh ni bilo nobenih jugoslovenskih delegatov.

Pred obnovo dela v slovenskih rudnikih

Ljubljana, 3. aprila. Kakor izvemo iz merodajnega vira, je pričakovati, da bo izdala državna železnica v najkrajšem času naročila premoga za mesec april. S tem bo zopet vpostavljen delo v slovenskih rudnikih in je pričakovati, da se bo prihodnji tork zopet delalo.

Komunistična akcija v Reichswehru

Berlin, 3. aprila. »Vossische Zeitung« poroča iz Fürstenwalda, da so oblasti odkrile tajne komunistične celice med vojaštvom. Aretiranih je bilo sedem vojakov konliškega polka št. 9 in več delavcev. Vsi so člani komunistične stranke in so širili med vojaštvom komunistične ideje. Osumljeni so, da so snovali tajne celice med vojaštvom in pripravljali upor. Zoper vse aretirane je uvedeno kazensko postopanje.

Nov hitrostni rekord

London, 3. aprila. AA. Kaye Don je dosegel včeraj na reki Parana v bližini Buenos Airesa z motorno ladjo »Miss Englands« hitrost 103.49 milj na uro. Dne 20. marca je vozil American Garwood z motorno ladjo »Miss America« s hitrostjo 102.15 milj na uro. Tako si je Anglija zopet priborila svetovni hitrostni rekord na vodi. Rekord pokojnega sira Henrija Segrava je znašal na jezeru Windermere 98.76 milj na uro.

Grof Karolyi toži Zedinjene države

Badmešta, 3. aprila. Grof Karolyi je vložil tožbo zoper Zedinjene države zaradi izplačila 16.214 dolarjev. Grof Karolyi je ta znesek nabral l. 1914 med madžarskimi izselenci v Ameriki in ga je nameral uporabiti za borbo za neodvisnost Madžarske. Ob izbruhu svetovne vojne je Amerika ta denar konfiscirala. Grof Karolyi naglaša v tožbi, da on ni pripadnik nobene države in torej tudi ne more biti njegov denar zaplenjen kot lastnina pripadnika sovražne države.

Smrt nemškega učenjaka

Rim, 3. aprila. Na potovanju po Italiji je iznenada preminil profesor prava na berlinski univerzi dr. Kipp. Zadel ga je srčna kap. 10. aprila bi imel 69 let. Pokopnik je zaslovel v znanstvenem svetu kot odličan znanstvenik.

Zveza industrijcev se pritožuje

Odgovor na pritožbo proti ljubljanskemu občinskemu proračunu

Ljubljana, 3. aprila.

Zveza industrijcev je l. aprila razposlala okrožnico, v kateri vabi svoje ljubljanske člane, da se pritožijo proti ljubljanskemu občinskemu proračunu za leto 1931. Zveza industrijcev je mnenja, da se mora potrebščina proračuna znatno znižati, da se mora v proračunu vpoštevati donos kuluka in, s to davščino znižati občinske doklade na državne davke, in končno, da se mora odpraviti davščina na blagovni promet, ki zavada industrijsko predelavo in industrijsko produkcijo.

S svojo aprilsko okrožnico Zveza industrijcev zavestno ali nezavestno zavaja svoje člane, ko utemeljuje znižanje proračunske potrebščine s tem, da primerja porast proračuna s skupnimi številkami rednega in izrednega proračuna. Pri objektivni kritiki je namreč treba po načelih teorije in prakse strogo ločiti redni in izredni promet, ker je treba, kar že beseda pove, redne potrebščine, kriti z rednimi dohodki, izredne pa z izrednimi dohodki s časovnimi davščinami, ali pa — kar se v praksi vedno godi — z posojili. Le ločena cenzura obeh skupin proračuna, nam poda pravo sliko in ne zavaja, če se jo objavi, javnosti na napačno pot in na netočno pojmovanje celoga tudi za praktičnega delavca čisto zelo zamotanega kompleksa nešteti vprašanj.

Redni občinski proračun je znašal l. 1930 Din 48.468.198, leta 1931 pa Din 50.590.868, torej za 2.122.670 Din več. Povisek rednega proračuna je nastal zato, ker je morala mestna občina letos prevzeti po zakonih in administrativnih ukrepih bremena, ki jih je po večini dosegal nosila država. Tako je v proračunu predviden višji izdelek za policijo v znesku Din 1.205.122, za srezko poglavarstvo 87.000 Din, za Borzo dela Din 87.000, za zdraviljenje bolnikov 300.000 Din, za vojaški urad 130.000 Din in za protituberkulozni dispanzer 100.000 Din, skupaj 1.909.122 Din. Prav s temi povisiki je pa tudi utemeljen povisek proračuna.

V zvezi s temi ugotovitvami moramo pa takoj omeniti, da izkazuje redni proračun povisek anuitet za 1.400.000 Din. namenjenih za posojila, ki bi se najela v glavnem za regulacijo Ljubljane, za regulacijo mesta in za mehanizacijo cestne oskrbe. Ako upoštevamo ta povisek proračuna, potem moramo priti do zaključka, da je občina v raznih poglavjih priložila višji izdelek za anuitete v znesku Din 1.400.000. Kajti navzlic dekretiranim višjim izdatkom v znesku Din 1.909.122 se dejanski proračun ni povisil iz naslova višjih izdatkov za omenjene anuitete.

Nestvarno je zato očitek Zveze industrijcev, da vzbuja nagli porast proračunskih izdatkov najresnejše pomisleke. Res je, da je občina pri izdatkih kar najbolj štedila. Zveza industrijcev bi boljše ravnanje, ako bi v svojih pritožbah protestirala, da se občini v prenešenem delokrogu nalagajo vedno hujša bremena, ki jih proti svoji volji mora sprejemati med izdatke rednega proračuna.

Kakor že omenjeno, se knjejo izredne potrebščine po navadi s posojili. Kar se tiče v izrednem proračunu izkazanih že najetih, to še neparabilni posojili, je izredni proračun le prikaz trenutnega stanja teh posojil, s čemur pa ni rečeno, da se morajo v proračunskem letu izrpati. Izredni proračun je bolj prikaz stavbenega programa, ne pa v celoti tudi kreditov, ki se bodo v resnici tekom leta izrptali. V izrednem prometu je letos v občinskem proračunu tudi kaldrinski fond v znesku Din 23.820.374, ki je na razpolago za zgradbo carinarnice in tlakovanje cest. Ta fond se krije sam po sebi in si da vsakdo prav žalostno spričevalo, če take ali enake proračunske postavke šteje med povisek proračuna.

V zadevi kuluka se je mestna občina postavila na stališče, da ta davek za Ljubljano ni potreben, ker občina že iz rednih sredstev zadostno skrbi za ceste, ulice in trge. Pa tudi, če bi kuluk ostal, ga ne bi bilo mogoče vstaviti v proračun, ker prvič trenutno še baza za odmero ni jasna in drugič mora občina pri proračunu operirati z realnimi številkami, nikakor pa z imaginarnimi, niti najmanj pa s takimi, ki jih je izračunala Zveza industrijcev in ki jih ne moremo smatrati za resne. Če bi občina proti vsemu pričakovanju vendarle prejela kak denar iz tega naslova, ga bo porabila tako, kot zakon predpisuje po odobritvi in pod kontrolo mestne uprave in nadzornega oblasti. Mestna občina se pa zamenkrat bori proti kuluku kot skrajno neupravičeni davščini in ker je mnenja, da so ljubljanski

občani z dosedanjimi davščinami dovolj dali za ceste.

Zveza industrijcev bi imela rada še znižano občinsko doklado na državne davke in to prav s pomočjo donosa iz kuluka. Tudi ljubljanski občinski svet iskreno želi in si prizadeva znižati občinske doklade. Razumljivo gre pa občina drugo pot, kot Zveza industrijcev.

Zvezi industrijcev je dobro znano, da je mestna občina po sklepu občinskega sveta predlagala ministrstvu financ diferenciacijo doklad na direktne davke, s čemur na žalost ni uspela, dasi je kasneje diferenciacijo dosegla n. pr. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo in da je bila ta diferenciacija celo uzakonjena. Ker občina s svojo zahtevo ni uspela, je bila primorana sprejeti enotno doklado 60% na vse direktne davke. Posledica je bila, da je z unifikacijo izgubila na dohodkih Din 420.421. Unifikacija je učinkovala porazno za vse davčne zavezance, ki plačujejo zgrajdarino, odnosno pridobnino, za družbe, ki so zavezane javnemu polaganju računov, na rentnike pa uprav blagodejnih. Za trgovce in obrtnike ter hišne posestnike se je breme zvišalo za 1.721.000 Din, dočim so dežne družbe, velike industrije in denarni zavodi ter rentniki profitirali 2.133.039 Din. Samo Trboveljska premogokopna družba, kjer je član nadzorstva tajnik Zveze industrijcev, je profitirala 1.100.000 Din in to vse na škodo malih pridobitnikov, kot trgovcev in obrtnikov.

Takoj, ko bo občina dosegla diferenciacijo občinskih doklad, bo znižala občinske doklade za trgovino in obrt ter za hišne posesti, da s tem blažino vpliva na najemnine.

Zveza industrijcev bi hotela, da ostane kuluk, ki s svojo odmero favorizira ravno najbolj pridobitne kroge, znižajo se naj pa unificirane občinske doklade, ki zopet favorizirajo iste kroge. Zveza industrijcev ne sme videti samo sebe, ampak tudi druge ljubljanske davkoplačevalce, ki so mnogo težje prenašajo davčna bremena, kot pa njeni člani. Ljubljanski občinski svet je za davčno pravičnost, ne pa za davčne oprostitve družb, kot je n. pr. Trboveljska.

Zveza industrijcev v svoji pritožbi govori tudi o davščini na blagovni promet, ki se naj po njenem mnenju ukine, ne ve pa, da ta davščina ni nikakva trošarina, ampak samostojna občinska davščina (kot gostaščina), ki je ne pozna samo Ljubljana, temveč tudi druga večja mesta.

Zveza industrijcev stopa s svojo agitacijo za vlaganje pritožb proti občinskemu proračunu v krog onih maloštevilnih, ki žele slabo Ljubljano. Zveza industrijcev želi s svojimi pritožbami tudi slabo razvoju industrije, ker zadržuje in ovira mirno in redno občinsko delo, ki je posebno sedaj z gradbenimi deli dvignilo Ljubljano v gospodarsko aktivnost, katere mesto od potresne dobe sem, še ni bilo v taki meri deležno, kot baš pod sedanjno občinsko upravo.

Ivan Tavčar.

Novi nemški poslanik na Dunaju

Berlin, 3. aprila. Državni predsednik je imenoval včeraj dosedanjega nemškega poslanika svetnika v Parizu dr. Rietha za poslanika na Dunaju. Dr. Rieth, ki je bil rojen l. 1881 je bil prej trgovec Anversu. Od l. 1914 do 1918 je bil legacijski svetnik pri civilni upravi na Dunaju, nakar je bil prevzet v diplomatsko službo. Po začasnih službah v zunanjem uradu je bil imenovan za poslanika svetnika v Rimu, od l. 1924 dalje pa v Parizu.

Atentator Zetka oddan v umobolnico

Dunaj, 3. aprila. Atentator Bogoljub Zetka, ki je l. februarja streljal na češkoslovaškem poslanstvu na legacijska svetnika Zajčka, je bil po odločbi sodišča oddan v umobolnico, ker je sodna preiskava ugotovila, da ni normalen. Zaradi tega je bilo zoper njega ustavljeno kazensko postopanje. Bržkone bo izgnan na Češkoslovaško.

Poklon italijanske banke v Trstu

Trst, 3. aprila. Banka Commerciale Triestina je zaradi stalnega nazadovanja prometa ukinila vse svoje podružnice in sicer v Milano, Torino, Rimu. Onatjii in na Reki ter odpustila vse uradništvo podružnic. Banka je že dalje časa v težkočah in jo podpira neka finančna skupina, očitno pa tudi ta podpora akcija ni imela uspeha.

Slovanska solidarnost

Predavanje ministra Demetrovića v Pragi — Popolna solidarnost Jugoslavije in češkoslovaške

Praga, 3. aprila. Slovanski zavod v Pragi je sprejel v svoj delovni program serijo predavanj, namenjenih zbližanju slovenskih narodov. Serijo je otvoril v sredo naš trgovinski minister Juraj Demetrović s predavanjem o Jugoslaviji K predavanju, ki ga je vodil predsednik narodno-gospodarskega odbora Slovankega zavoda dr. Preiss, je prišlo več odličnih članov pravkar ustanovljene češkoslovaško-jugoslovenske trgovske zbornice v Pragi, kakor tudi odličnih predstavnikov češkoslovaškega javnega, posebno pa gospodarskega življenja.

Minister Demetrović je predaval v srbohrvaščini. Govoril je o gospodarskem položaju Jugoslavije in iz njega izvirajoče potrebe po sodelovanju s češkoslovaško. Govorec je rešitvi svetovne gospodarske krize je dejal, da Jugoslavija odklanja nemško-avstrijsko rešitev, odrekajoč ji preferenčni princip. Ta nedostatek nam tudi pove, zakaj je nastalo v Evropi tako veliko razburjenje. Ker je nastala svetovno gospodarska kriza deloma zaradi nizkih produkcijskih stroškov v zamorskih državah, deloma pa zaradi nesocialnega sovjetskega produkcij-

skega sistema, ki ga ne more usvojiti nobena civilizirana država in ki obstoji v negaciji lastnine in svobode posredne, se da kriza rešiti samo s socialnim zedinjenjem in gospodarsko solidarnostjo vse Evrope.

Ob koncu svojega predavanja je izrazil minister Demetrović trdno prepričanje, da bo doživela preferenčna politika polom in naglašal, da se jugoslovnsko stališče popolnoma vjema s češkoslovaškim, kar se tiče presojanja te politike.

Iz ministrovega predavanja so bili razvidni globoki socialni motivi, na katerih so slonela njegova izvajanja in pokazalo se je prepričanje o nujni potrebi, da se države Male antante gospodarsko strnejo. Poslušalci so nagradili ministra za njegovo zanimivo predavanje z burnim pritjevanjem. Predavanja so se udeležili naš poslanik dr. Albert Kramer, kancelar dr. Šamal, guverner Narodne banke dr. Pospišil, poslanec dr. Krotka, bivši trgovinski minister dr. Peroutka, inž. Dvořáček, posl. inž. Novak, šef naše delegacije Pilja itd.

Praga, 3. aprila. Danes popoldne bo jugoslovnski trgovinski minister dr. Demetrović preko Brna v Beograd.

Grozno dejanje nečloveškega sina

Ker mu starši niso hoteli izročiti posestva, je umoril v prepiru očeta in mater ter nato pobegnil

Praga, 3. aprila. Strašna rodbinska drama se je odigrala v mali vasi Višna Studena na vzhodnem Slovaškem. Petindvajsetletni kmet Popovič je živel s svojimi sivolasiimi starši že dolgo v prepiru, ker mu niso hoteli izročiti posestva. Njegova žena ga je vedno hujkala proti staršem, kar je izzvalo vedno nove spore. Predvčeršnjim je prišlo med sinom in njegovimi starši ponovno do prepira. Surovi sin je napadel očeta z nožem in ga sunil naravnost v sr-

ce, tako da se je oče zgrudil na mestu mrtve. Mater, ki je hotela posredovati, je posebneli divjak vrgel v zid tako močno, da ji je počila lobanja in je bila prav tako na mestu mrtva. Nečloveški sin je nato pobegnil in ga do sedaj še niso izsledili, njegovo ženo pa so aretirali zaradi sokrivde. Dogodek je izzval med prebivalstvom silno razburjenje in bi bili ljudje suroveža gotov linčali, če bi ga dobili v pest.

Nemški ministri na počitnicah

Berlin, 3. aprila. AA. Državni kancelar dr. Brüning in zunanji minister dr. Curtius sta v Badenweilerju, kjer ostaneta za velikonočne praznike. Tudi ostali ministri so odpotovali iz Berlina zaradi velike noči.

Eksplozija rumunskega parnika

Bukarešta, 3. aprila. V Konstanci so sprejeli brezžične vesti, po katerih je švedski parnik »Abandone« pri vožnji skozi Bospor, potopil, ker je baje na parniku eksplodiral rezervoar za plin. Število smrtnih žrtv je baje zelo visoko.

Okoli ljudskega štetja v Ljubljani

Popisovanje ne gre tako gladko kot se je prvotno mislilo — Težave s popisovalci

V Ljubljani, 3. aprila.

Z ljudskim štetjem ne gre tako gladko, kakor smo pričakovali. Mestni popisni odbor je prejel od vseh tukajšnjih uradov in šol seznane gospodov, ki so za ljudsko štetje »sposobni« po svojem zdravju in starosti in so »na razpolago«. Izkazalo pa se je, da je med navedenci veliko število zdravstveno nesposobnih. Morali so se torej vpoklicati namestniki iz rezerve. A tudi med temi je bilo mnogo nesposobnih. bodisi bolnih, bodisi preostalih, bodisi službeno absolutno nepogrešljivih.

Vrhu tega so nekateri uradi nenadoma dobili nujna dela in so del navedenih popisovalcev zahtevali nujno zopet nazaj.

Tako ima mestni popisni urad z izpremembam med popisovalci mnogo dela in skrbi. Izkazalo se je tudi, da so nekateri popisni krogi za enega popisovalca preveč obširni, da ima nepričakovano večje število oseb kakor se je računalo. da je vzraslo več obljubljenih barak itd. Tem popisovalcem je bilo treba dodeliti pomočnike, da delo pravočasno zmagajo.

Obrazci, ki so došli iz Beograda od glavnega statističnega urada, so deloma težje umljivi, preveč ali pa premalo natančni, malenkostni ali površni. Popisovalci si marsikdaj ne znajo pomagati, iščejo poduka, a ga težko prejme, ker niti urad ne more vedeti vsega. Tako imajo popisovalci poleg težkega fizičnega dela tudi dovolj duševnega. Vsekako popisovanje ni lahka naloga.

Glede narodnosti je določeno, da je za Slovence, Hrvate in Srbe izključno jugoslovenska, dočim se vpisuje materinski jezik: slovenski, hrvaški ali srbski. Glede nepismenosti je glavni popisni odbor odredil, da se predšolski otroci smatrajo in beležijo za nepismene, kar so v resnici. Toda

po nikogar krivdi! Zato je mestni popisni odbor odredil, da se pri otrokih dostavi besedi neptamen še beseda **dete** ali **otrok**, da ne bo pri statističnih kasnejše kake pomote, in da ne bomo imeli Slovence zaradi otrok, ki se ne hodijo v šole in jim zato še ni treba znati pisati in štati, nemadoma analfabete, ki jih faktično nimamo.

Dijake je treba popisati tam, kjer so bili o polnoči 1. aprila. Tudi dijaki (z dežele ali od drugod) so v Ljubljani začasno prisotni; ako so odšli domov, so doma popisani kot trajno prisotni; ako pa so odšli kam drugam (n. pr. k sorodnikom), so tudi popisani kot začasno prisotni: v Ljubljani, kjer jih o polnoči 1. aprila ni več bilo, pa se sploh niso zabeležili.

Pri vojakih je treba vpisati tudi poklic v civilu, torej n. pr. kmetovalec — redov.

Popisovalci doživljajo vse mogoče. Vobče so ljudje z njimi prijazni in uslužni; vendar pa se najdejo tudi neustrežljivi izjemniki. Nekdo n. pr. je izjavil, da rajši odpusti štiri delavce, nego bi jih popisal. Neverjetno, a resnično. Nekateri popisovalci so razkrili po barakah in tudi stanovanjih nemogoče higienske razmere; veliko zanikarnost in nesnažnost, preveliko ohludenost in bedo.

Vobče so popisovalci zelo agilni in spretni ter je med njimi večina z vso verno na delu. Mestni popisni urad je v permanenci in je določil, da se mu po možnosti vse popisni material izroči do 15. t. m. Dnevi do 20. t. m. se izkoristijo za eventualno še potrebne ponovne pozvedbe in korekture, na kar se loti vsega materiala mestni osrednji popisni odbor s primerno pomočjo revizorjev. Nadejati se je, da se izvrši popisovanje v Ljubljani na vsestransko zadovoljstvo.

Regulacijska dela na Ljubljani

Jeseni bomo že hodili po novih mostovih in tudi Prešernov spomenik bo že prestavljen

Ljubljana, 3. aprila.

Komaj so pričeli regulirati Ljubljano pri frančiškanskem mostu in postavili novo barako in nekaj odrov ter je združal prvi motor, že je na mostu toliko gledalcev, da se šibi pod njimi. Firma Dukič & drug, ki je dela prevzela, naj naglo zgradi stranska dva mosta, da se prej ne podere stari pod gledalci, ki jih bo seveda še vsak dan več, posebno pa po praznikih, ko se prično šele prava dela.

Tovorni avtomobili vozijo v papirnatih vrečah cement v barako in ljudje se komaj razumejo v ropotu motorja, ki goni kompresorje, s katerimi rušijo stari beton, da se lažje prime in tesno zveže novo betonsko ozidje z njim. Pred prazniki so pričeli kopati že tudi temelje za podzemeljska skladišča, kamor mestna občina namesti razne transformatorske postaje in drugo. Na vrsti je pilotiranje zagatnih sten, da se obvarujejo jame pred vodo. Postavili so motorje za sesalke, ki morajo biti zelo močne, ker pri teku mnogo vode. Ze pri prvih delih se je pokazalo, da je teren zelo slab in po večini le mehka ilovica, zato pa morajo biti postavljeni zelo široki fundamenti. Najprej zgradi podjetje desni most in ga popolnoma izgotovi, potem se pa prične šele dela pri drugem mostu, kjer stoji sedaj Prešernov spomenik. Čez Ljubljano je tudi že zgrajena brv za provizoren prehod in za merjenje, po praznikih pa postavijo mogočen oder na 8 m dolgih pilotih, na katere potem položijo železje in betonirajo obode. Seveda postavijo za ta dela tudi dvigala in mešalne stroje za beton ter vsa potrebna sredstva moderne gradbene tehnike. Posebne težave dela tudi odlaganje materiala zaradi ozkega prostora in zaradi pasantov, znatno pa ovirajo delo tudi zija, ki zastavljajo še ta že tako preozek prostor.

Po praznikih prične delati kakih 40 delavcev, da najprej izkoplje jame za opornike, ki bodo segali 4 m pod vodo.

Podjetje je pričelo s tromostovjem takoj, da bi bil z delom promet čim manj oviran. Za podjetje bi bilo ugodnejše, če bi bili najprej napravili provizorni jez pod izlivom Gradaščice in tako poglani vodo v Gruberjev kanal ter bi lahko delali skoraj na suhem.

Včeraj dopoldne je trdila pričela tudi z deli provizornega jezu z zatvornicami pod izlivom Gradaščice. Ta provizorni jez bo stal na istem kraju, kjer je stal že ob prvi regulaciji in so ga šele pred leti odstranili. Tudi sedanji jez bo imel le leseno ogrado in lesene zatvornice z 10 odprtini po 4 m. Opozarjamo torej, da te zatvornice oz. jez ne bodo take, kakor so one v Gruberjevem kanalu, ki se z njimi regulira tok Ljubljanske skozi mesto. Do praznikov bodo za jez zabijali pilote in pripravljali zagatne stene. Postavitev jeza z zatvornicami je glavno delo, ki omogoča šele dela ob opornih zidovih ostale regulacije, po praznikih pa prične podjetje tudi z regulacijo v Malem grabnu.

Ko bo jez gotov, prične tudi z izkopom obrežnih zidov na Grudnovem nabrežju in na Krakovskem nasipu, zakaj tudi ves del od Sentjakobkega mostu navzgor pa do Gradaščice bo reguliran, razen tega je pa treba regulirati tudi še kakih 150 m Galinspega nabrežja pod Sentjakobskim mostom, ker toliko opornih zidov še manjka.

Ko bo v toku vse delo od tromostovja do Gradaščice in ob Malem grabnu, bo za poslenih seveda več no delavcev, kar bo

znatno olajšalo že sedaj zelo malo brezposelnost v Ljubljani. Vsa dela bodo trajala kakaga pol leta in bodo sigurno gotova že pred jesenskimi poplavi. Ko se torej vrnejo jeseni s poštine, bomo že hodili po novih mostovih in tudi Prešernov spomenik ne bo več stal na svojem sedanjem mestu. Če nam bo pa vroče, gremo ob levem mostu po stopnicah navzdol pod zemljo, kjer bodo razen najmodernejših higienskih stranišč tudi prhe. Prvotni Plečnikov načrt tromostovja je sicer nekoliko izpremenjen, vendar pa z regulacijo Ljubljane, s tromostovjem in z reguliranim Marijinim trgom in Wolfovo ulico dobi naše mesto prav v središču skoraj popolnoma novo lice, vendar bodo pa pri tej regulaciji ohranjene vse stare lepote. Ko bodo tudi kolibe na Togačarjevem trgu odstranjene in si podasta čez Ljubljano roke Senklavž in frančiškani, nam bo krasna slika prenovljene Ljubljane šele vidna.

Iz gledališke pisarne

DRAMA.

Velikonočni repertoar ljubljanske drame. Na veliko nedeljo zvečer ob 20. uri je prva repriza velezabavne burke »Pri belem konjičku«, katere dejanje se vrši v kotu naše Gorenjske. Glavno vlogo igra g. Cesar, dalje ga. Nablocka, g. Levrag in g. Kralj. V ostalih vlogah sodelujejo najglavnejši nosilci naše drame. Režija je prof. Šestova. Za predstavo veljajo običajne dramske cene. Na veliki ponedeljek popoldne ob 15. uri se vprizori vaška šala »Trije vaški svetniki«, zvečer ob 20. uri pa prvič v letošnji sezoni francoska komedija življenje je lepo, ki je bila lamsko leto z velikim uspehom vprizorjena na našem odru. Obe ponedeljkovi prireditvi imata znižane dramske cene.

OPERA.

Na velikonočno nedeljo popoldne se ponovi Maillöckerjeva opereta »Dijak prosiak« z g. Gostičem v naslovni partiji. Ostala zasedba običajna. Dirigent g. Neffat. Predstava se vrši izven abonmana po znižanih opernih cenah. Zvečer ob 20. uri je premijera Rimski - Korzakova opere »Snežurka« z gospo Zlato Gurgienac-Gavella v glavni vlogi. V večjih partijah nastopijo gospe Majdičeva, Španova, Kogeljeva ter gg. Primožič, Sancin in Rumpel. Mehki melodiozni glasbi, pravilni vsebini je napravljena krasna odzovajoča inscenacija po načrtih g. Ulanjščeve. Novi slikoviti, polni harmoničnih barv kostumi so izdelani v gled. ateljeju pod vodstvom g. Polaka. Izvirne plesne in naštirane g. Olovin. Dirigent g. Neffat, režiser g. Primožič. Predstava je izven abonmana.

V ponedeljek 6. t. m. se ponovi izvrstna Charpentierova opera Luiza. Zasedba kot pri premieri.

Sport

— Službeno iz ZVS. Delegirajo se k tekmar dne 5. t. m.: ob 14. Ilirija: Maribor g. Cimperman, ob 15.30 Primorje: Sturm (Graz) g. Schneller; dne 6. t. m.: ob 14. Primorje: Maribor g. Dolinar, ob 15.30 Ilirija: Sturm (Graz) g. Deržaj. — Tisk.

Kravata — to je poglavitno!

Cemu se neki smehljate...? Stopite vendar enkrat za poskušnjo brez kravate na ulico!

SFINKS

»KRAVATA, KI JEJ NI ENAKE NA SVETU«.

Vas bo odlično predstavljala pred ljudmi. — Ta dragocena kravata je vsa iz enega kosa čiste svile — elastična, brez podloge. SFINKS... čudovita kravata

(in vendar le Din 85.—)

V modni trgovini
ROSS LJUBLJANA

Generalka za „Snežurko“

Če človek prisostvuje temu čudovitemu vrvežu različnih poednosti, dogajanja, izprememb, nastajanja ter toka vseh teh stvari, ki jih obvladujeta dirigent in režiser, temu ustvarjanju iz godbe, pesmi, igre, svetlobe, ritma, barv, kulis itd. — tako skoraj 5 ur, ga vtisi končno popolnoma prevladajo, se izpremešajo med seboj, da človek za celoto tega ne najde besede.

O, pač... Sediš tako in gledaš ter toneš v mehko in sladkost teh melodij, pa končno spoznaš, da je oder resnična delavnica, da izhaja vsa veličina podajanja, prikazovanja, sile in lepote takšne opere — iz rezultate nestetih komponent energij. Sicer mi laiki vemo, da so potrebne za vsako uprizoritev vaje, učenje, skušnje. Toda to se nam zdi postranskega pomena, niti malo si ne moremo predstavljati, da je takšno delo zvezano s kakšnimi posebnimi težavami. Tako pa človek sprevidi, da je za takšno delo potrebno mnogo prave ljubezni.

Torej glavna skušnja, poleg tega pa še tehnična. In človek začne nehoti občudovati režiserja. Zato ker je povsod pričujoč že zaradi tega, če bi ne bilo drugega. Iz parterja vodi vse niti. Tu je telefon: Svetlejšje! Presvetlo, bolj počasi! Horizont se je izgubil! Transparenti presvetli! Tam rumeno, na desni rjavo! Senco imate! Hkrati pa mora paziti i na soliste kot na zbor in statiste. kot dirigira dirigent s svojo čarobno paličico zvonce — petje in glasbo, tako urejuje, disponira in oblikuje igro samo režiser. Toda — tudi on igra! Igra, se vživlja v svojo vlogo, obenem pa pazi na soigralce, vse vidi, nobene eventualne napake ne spregleda. Teka neprenehoma na oder pa zopet v parter. 4 ure in pol!

In dirigent, Nobenega tona ne presliši v tem morju zvokov. Njegova paličica pomeni ritem, takt, dinamiko celotne igre. Dirigent je diktator — harmonije.

O melodijah, arizah, zborih, instrumentaciji, partiturah, solistih itd., o tem govorje navadno poklični esteti. In morda je tako bolje. Laiku n. pr. ostane vse to v srcu, neokrnjeno, neraztrgano, ker ne zna skruniti z besedami. Če bi mu pa to ali ono ne bilo všeč, bi pa ne bil gotovo nič manj iskren...

Tako bi rekel laik: To so melodije, ki skoz in skoz božajo srce, prava slovenska mehko, romantičnost in sladka poezija. Čustva se oblažijo, živci spocijejo, duh se sprosti.

Zdaj je pomlad. In kaj ter kakšna je pomlad, to nam razodene »Snežurka«. Da, to je pomlad in posebej pomladno sanjanje. To razpoloženje nam povsem dopolni scenerija. V nji je zajeta umetnost narave in — naroda, narodni stil, ornamentika. — Občinstvo je sfinga, je dejal dirigent, ničesar ne smemo trditv vnaprej.

Ko odhajam, se čudim ter ugibam, zakaj se je potem takšno občinstvo tako od tužilo gledališču. To res težko razumeš, če si posetil »Snežurko«. Sfingo bi bilo treba vprašati.

Posebni vlaki na velikonočni ponedeljek

Ljubljana, 2. aprila

Ob velikonočnih praznikih bodo vsi vlaki zaradi običajnega velikega navela potnikov zadostno ojačani. Poleg tega bodo ob ugodnem vremenu vozili na velikonočni ponedeljek še posebni potniški vlaki in sicer:

Na progi Ljubljana gl. kol. — Medvode za izletnike na Smarno goro in Katarino posebni vlak z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 7.30 minut; redni jutranji vlak za Jesenjo pa bo šlel temu vlakom ob 7.40 min.

Na progi Kranj — Ljubljana gl. kol. bo za povratek izletnikov vozil poseben vlak z odhodom iz Kranja ob 19. uri 25 minut.

Na progi Novo mesto — Ljubljana gl. kol. bo peljal posebni vlak z odhodom iz Novega mesta ob 18.30.

Iz Ljubljane gl. kol. do Zidanega mosta bo krenil vlak z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 5.50 minut in isti posebni vlak bo zopet odpeljal z Zidanega mosta ob 19. uri 55 minut proti Ljubljani.

otniki se v lastnem interesu opozarjajo, da se v prvi vrsti poslužujejo teh posebnih vlakov, odnosno da v primeru popolne zasedbe prvega vlaka počakajo na drugem.

PRED SODIŠČEM.

— Ali priznate, da ste kresnili tegele gospoda s palico po glavi, čeprav ga niste še nikoli videli?

— Priznam, gospod sodnik, toda takoj sem rekel »pardon«, čim sem spoznal, da sem se zmotil.

Tečaj za reklamo in dekoracijo izložb

Snoči je bil zaključen — Zanimiva razstava vzornih izložb in del tečajnikov

Ljubljana, 3. aprila.

Da nudi trgovskemu naraščaju priliko izobraziti se in temeljiteje izpopolniti v reklamni in dekoraciji izložb, je priredil Zavod za pospeševanje obrti zbornice TOI v Ljubljani v prostorih Narodne galerije v Narodnem domu večerni tečaj za reklamo in dekoracijo izložb. Ta tečaj, za katerega je vladalo veliko zanimanje med trgovskim naraščajem, pa tudi med naprednimi ljubljanskimi trgovci, ki se dobro zavedajo, kolikvega pomena je dobra reklama za trgovino in da je lepa moderna izložba zrcalo trgovine, se je pričel 25. januarja, zaključen je pa bil snoči. Ves čas je tečaj posečalo okrog 30 gojencev po dvakrat do štirikrat na teden. V tečaju so poučevali absolvent višje trgovske šole za reklamo in dekoracijo v Berlinu g. Milan Prenk, akademični slikar g. prof. Saša Šantel in inž. Matanovič.

Program tečaja je obsegal: 1. teoretični pouk: kupec v toku cestnega prometa, dekoracije kot sredstvo za pridobivanje kupca, psihologija kupca. 2. Praktični pouk: dekoriranje blaga vseh vrst, različna izgradba izložbenih oken in predalov, prevleka izložbenih oken, pravilno ravnanje z izložbenim blagom. 3. Nauk o barvah: risanje in slikanje, harmonija barv, slikanje izložbenih ozadij in reklamnih napisov, pršenje barv in podobna slikarska dela. 4. Slikanje reklamnih slik in napisov, izložbeni plakati, osnutki inseratov in razni slogi ter način pisave. 5. Razsvetljevalna tehnika: pravilna razsvetljava izložbenih oken in razsvetljiva blaga.

Tečaj je bil snoči oficijelno zaključen. Da se pokaže javnosti njegov uspeh, je priredil zavod razstavo 15 vzornih dekoriranih izložb raznih trgovskih strok in nekatera vzornega dela gojencev. Snoči se je zbralo v dvorani Narodne galerije poleg odličnih predstavnikov javnosti tudi precej občinstva. Razstavo je otvoril pod-

predsednik TOI g. Ogrin, ki je najprej toplo pozdravil ravnatelja Trgovske akademije g. Pirjevca, predsednika društva »Merkur« dr. Windischerja, ravnatelja ljubljanskega velešoljara dr. Dularja in dr. Pretnarja kot zastopnika TOI, nato je pa poudarjal, da je razstava velikega pomena za naš trgovski naraščaj, pa tudi za naše trgovce, ki se morajo pač zavedati praktične vrednosti moderne reklame in dekoracije.

Za njim je v imenu TOI govoril dr. Pretnar, ki je omenil, da je bil tečaj prvi te vrste v Ljubljani in Jugoslaviji sploh. Tečaj je v polni meri uspel, čeprav je razpolagal samo s skromnimi sredstvi. Tečaj in razstava sta v celoti namenjena trgovskemu stanu. Današnja moderna doba zahteva od trgovca zelo veliko, uspel pa bo samo trgovec, ki je sposoben voditi moderno reklamo, ki bo znal dekorirati svoje izložbe in konkurirati v ceni ter splošnem aranžmaju. Slabe izložbe so slabo izpričevalo za trgovca, lepa izložba je zrcalo njegove trgovine. Tudi v tujsko prometnem pogledu je važno, kako so dekorirane naše trgovine in izložbe. Lepa izložba napravi na tujca najboljši vtis. Dr. Pretnar je nadalje poudarjal, s kolikimi težavami se je moral boriti tečaj, z dobro in trdno voljo je pa premagal vse težkote. Zahvalil se je toplo vsem trgovcem in razstavljalcem, ki so dali na razpolago blago za razstavo.

Nato je bila razstava otvorjena, profesor Šantel je pa občinstvu pojasnil podrobnosti razstavljenih slikarskih del ter tolmačil barvno harmonijo. Razstava je prav zanimiva, napravljenih je 15 koj z ličnimi, prav okusnimi aranžmaji. Razstavile so razne trvdke, tako »Pekos«, »Sinkovec-Soss«, »Juhane«, »Kaldont«, »Schicht«, »Odol in dr. Vse koje so bile dekorirane in aranžirane po idejah gojencev samih. Razstava bo odprta še drevi od 20. do 21.

TINO PATTIERA

naš najslavnejši tenorist, član berlinske opere gostuje

v Elitnem kinu Matici v opernem vefilmu

Fra Diavolo

Velesenzacija! Pride! Premiera!

Velik požar na Viču

Ljubljana, 3. aprila.

Na Viču, blizu posestnika Pleška, po domače Šusarja, kateremu je lani polati zgorelo gospodarsko poslopje, je nastal nov požar. Pogorelo je precej veliko gospodarsko poslopje posestnika g. Lovra Zorca, po domače Stuhca, ki ima hišno številko 13.

V času, ko so opazili ogenj, to je kmalu po 22. uri, so gospodinja in otroci, katerih je 7 in so še vsi nedorasli, že spali, dočim gospodarja ni bilo doma. Prav tako sta že spala na podu domači hlapec in pastir. Ogenj so opazili najprej gostilničar g. Slavko Novak in njegovi gostje, med njimi gg. Peterca in Knez, ki so takoj zbudili Zorčeve, hitro poklicali v gorečem posloplju speča hlapca in pastirja, nato pa pomagali rešiti še živino iz hleva. Stanovanjska hiša sicer ni bila v neposredni nevarnosti, ker stoji par metrov proč, vendar so zaradi varnosti spravili iz nje speče otroke. Veliko poslopje, obstoječe prav za prav iz treh objektov pod eno streho, iz skednja, svinjaka, hleva, šupe za steljo, v kateri je bil še z listjem naložen voz, in shrambe za krmo, je pogorelo do tal in niso mogli zaradi silne vročine rešiti niti vozov iz kolarnice. Obenem s poslopljem so postali žrtve plamenov mlatičnica, čistilnica, slamoreznica, koleselj, dva voza za pesek, lojtrski voz, pet sodov, skobelnik in vse drugo, kar je bilo v posloplju.

Na kraju požara se je kmalu zbralo precej ljudi, ki so pomagali na pomoč pripeljal viškim in brdskim gasilcem omejevali požar, kar na reševanje ni bilo več misliti. Neumornemu prizadevanju gasilcev se je zahvaliti, da se ni požar razširil še na številna sosedna poslopja. K sreči ni bilo vreme vetrovno, kar je lajšalo omejevanje ognja, zlasti, ker je bilo gašenje zaradi oddaljenosti vode združeno z velikimi napori. Pri gašenju se je izkazala posebno viška motorna brizgalna, ki je z močnimi curki vode krotila divjajoči element in tako polagoma odstranila nevarnost za prestrašene sode. Gasili so do 5. ure zjutraj.

Kakor se sodi, je začelo goreti v hlevu. Najbrž je zločinska roka že v zgodnjih večernih urah zastetila v hlevu ogenj, ki je počasi tiel in naposled v polnem razmahu objel vse poslopje, zakaj po pripovedovanju sosedov je bilo najprej opaziti le mal

plamen, a nekaj minut nato je gorelo že vse poslopje.

Skoda se ceni na okrog 200.000 Din in je tem občutnejša, ker je posestnik nedavno storniral zavarovanje premičnin, a poslopje je imel zavarovano le za 60.000 Din. Nesrečni posestnik je v zadnjih desetletjih že trikrat pogorel.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Petek, 3. aprila 1931, katoličani: Veliki petek, pravoslavci: 21. marca, Zari. ko.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Gledališča in kinematografi zaprti.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Piccoli, Dunajska cesta, Bakaršič, Sv. Jakoba trg.

Ne igraj se z granato

Ljubljana, 3. aprila.

Včeraj popoldne se je na Ježici pripetila težka nesreča. Franco Hvastja, 13letni dijak iz Savelj, je že lani postal našel ob Savi staro granato, katero je odnesel domov. Za granato se potem ni več brigal, včeraj jo je pa zopet staknil, vzel jo je in odšel z njo na polje. Tam je tako dolgo razbijal po nji, da mu je eksplodirala. Posledice so bile seveda hude. Drobci granate so fanta močno ranili. Na levi nogi ima dve večji rani, ranjena je tudi desna noga, drobci so mu pa tudi precej razmesarili obraz. Težko poškodovanega fanta so snoči pripeljali v bolnico. Njegovo stanje je zelo resno, vendar pa zdravniški upajo, da mu bodo rešili življenje.

SE DVE NESRECI.

Včeraj popoldne so pripeljali v bolnico 40letno posestnico Marijo Lah iz Dolskega. Lahovi so včeraj grabili steljo in jo naložili na voz. Ko je posestnica poglala konje, so se splašili in nenadoma potegnili. Lahova je padla pod voz in si zlomila desno nogo, zadobila je pa tudi notranje poškodbe. — Janez Mrhar, 30letni delavec iz Dolnje vasi je pri delu padel in si zlomil desno ključnico. Pripeljali so ga v bolnico.

Praktična žena.

— Zagotavljam vas, da bi lahko živel samo od vaših poljubov. Ali hočete postati moja žena?

— Da, toda preje bi rada vedela, od česa bom živela jaz.

Male in nujne oglase

sprejema uprava »Slovenskega Naroda«

še jutri v soboto 4. t. m.

samo

do 9 ure dopoldne

Dnevne vesti

Minister Demetrolč gost dr. Beneš. Českoslovaški zunanji minister dr. Beneš je priredil z gospo soprogo v torek na čast jugoslovenskemu trgovinskemu ministru J. Demetrolču na svojem domu obed, ki so se udeležili poleg ministra in njegove soproge še njegovega kabineta dr. Mašić, naš poslanik v Pragi dr. Albert Kramer s članom poslanstva in naše delegacije s sekcijskim šefom Pišio in dr. Lazarevičem, ministrom dr. Matoušek in Bradač, sekcijski šef dr. Pazderka, ministerjalni svetnik dr. Frankenberg, sekcijski šef Martinec, zastopnik trgovinskega ministristva dr. Dejl ter zastopniki zunanega ministristva dr. Krofta, Strimpl, Friedmann in Ing. Chicholoušek.

Večer na čast ministru Demetrolču v Pragi. Naš poslanik v Pragi dr. Albert Kramer je priredil z gospo soprogo v torek v palači našega poslanikstva v ožjem krogu večer na čast našem ministru trgovine J. Demetrolču. Večera so se udeležili s svojimi soprogami namestnik ministrskega predsednika minister Bechyne, ministri dr. Beneš, dr. Matoušek in Bradač, kancelar dr. Samal, poslanec dr. Krofta, dr. Peroutka, šefa obeh delegacij pri trgovinskih pogajanjih Pišio in dr. Friedmann in še nekaj drugih članov delegacij. Večerji je sledila recepcija, ki kateri so prišli med drugim ministri dr. Slavik in dr. Viškovsky, poslanec in senatorji, županov namestnik dr. Stula, vseučiliški profesor dr. Murko, škof Gorazd, zastopniki ministrstev, magistrata in člani Čsl. jugoslovenske lige.

Odlikovanje češkega glasbenika. Profesor-beograjske glasbene šole in prvi violini beograjske opere Karol Holub je bil odlikovan s častno diplomom Saveza muzikarja za zasluge, ki si jih je pridobil med svojim 12-letnim delovanjem v Jugoslaviji.

Novi podporočniki. Čia podporočnika so dobili absolvirani gojenci nižje šole intendantske akademije Zdravko Pulko, Saluator Roblek, Josip Božić, Božo Matulin, Vekoslav Logar, Bruno Čeh, Milan Špoc, Dragotin Mrzljak in Janko Mazi.

Sprejem aktivnih oficirjev v žandarmerijo. Komanda žandarmerije potrebuje za popolnitev žandarmerijske oficirskega kadra 20 aktivnih oficirjev. Prijavit se je treba komandi do 15. maja.

Nove cigare. Uprava državnih monopolov spravi v promet še pred prazniki nove, luksuzno opremljene kolekcije po 22 komadov najfinjših cigar. Skatlica novih cigar bo stala 100 Din. Zaskrat pridejo te cigare v promet samo v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Splitu, Dubrovniku in na Sušaku, pozneje pa tudi po drugih krajih.

Sprejem gojencev v brodersko podčastniško šolo. Razpisan je natečaj za sprejem 170 gojencev v brodersko podčastniško šolo v Mandalini. Prošnje je treba poslati komandantu šole do 1. septembra.

Potovanje v Belgijo. V cilju poseta velike izložbe v Bruslju, ki se bo vršila ta mesec organizira društvo »Putnik« veliko ekskurzijo v Bruselj preko Pariza. Program potovanja predvideva poset Pariza, zadrževanje 2 dni v Bruslju, Ostendu, Gandu, Anversu in Liègeu. Pri povratku posetijo izletniki za en dan München, kjer si ogledajo muzej in razne zanimivosti. Ekskurzija bo trajala 17 dni. Odhod iz Beograda 16. aprila, povratek 2. maja. Potovanje bo pod nadzorstvom strokovnjakov in organizirani bodo srečanja in čast izletnikom od razstavnega odbora v Bruslju in od naših poslancev v Parizu in Bruslju. Celokupni stroški za potovanje znašajo Din 6800. vračunano je bivanje v prvovrstnih hotelih, vožnja II. razr. brzovlaka in ostalo. Ta cena se računa od državne meje. Natančne podatke daje društvo »Putnik« v Beogradu in podružnice v Ljubljani in Zagrebu.

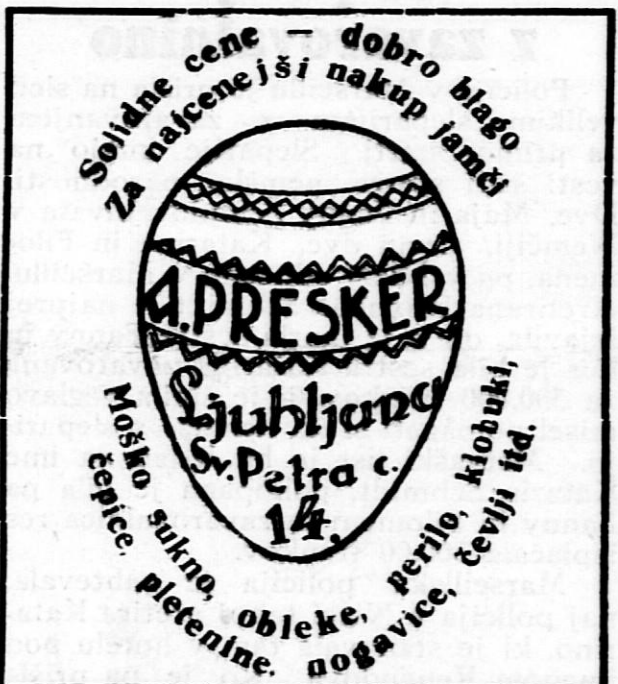
Velikonočni izleti v južne kraje. SPD naznanja, da so predvideni sledeči velikonočni izleti: 1.) Vzhodna Srbija; Bor — Brestovačka banja — Zlot — Zlotska pečina, povratek z ladjo čez Dierdip iz Praha. 2.) Uzička Požega — Arilje — Mušanji (1554 m) — Ivanjica, 3.) Siva planina (1808 m) — Svrliške planine (1267 m) — Prekonoška pečina, 4.) Tara z izleti v bližino in daljino okoli. Odhod skupin je v četrtek 9. aprila zvečer, povratek v torek 14. aprila zjutraj, a iz Praha v ponedeljek 13. aprila zvečer. Izleti bodo imeli težje in lažje, ter skrajšane varijante; vršili se bodo le če bo zato dovolj udeležencev. Za veliki letni izlet pa je predvideno: Prokletije (2556 m) — Komovi (2484 m) (zetska banovina) z varijantami: Povratek v Beograd ali bivanje na morju okoli Kotora. Izlet bo trajal okoli 14 dni: odhod v nedeljo 12. julija. Vsa natančna pojasnila daje prof. Ing. Dušan Podgradski, Beograd, Petrgoradska 10.

Konkurzi in prisilne poravnave. Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za čas od 21. do 31. marca 1931, sledečo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečenega leta): Otvorjeni konkurzi: v

dravski banovini 3 (7), v savski banovini — (6), v vrbski banovini — (3), v primorski banovini 1 (2), v drinski banovini 3 (5), v zetski banovini — (2), v dunavski banovini 9 (12), v moravski banovini 1 (14), v vardarski banovini 2 (11), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (6). Otvorjene prisilne poravnave izven konkurza: v dravski banovini 1, v savski banovini 2, v drinski banovini 3, v dunavski banovini 5, v moravski banovini 1, v vardarski banovini 1, Beograd, Zemun, Pančevo 3. Odpravljene konkurzi: v dravski banovini — (9), v savski banovini 2 (2), v drinski banovini 1 (—), v dunavski banovini 6 (9), v moravski banovini 2 (6), v vardarski banovini 3 (1), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (4). Odpravljene prisilne poravnave izven konkurza: v dravski banovini 1, v savski 2, v dunavski banovini 1.

Dostava poštnih posilk pri poštah savske banovine. Uradno se naznanja, da dostavlja na področju savske direkcije pošta Čakovec na dom tudi vse pakete ne glede na težo in označeno vrednost, medtem ko pošte: Dekanovec, Donja Dubrava, Donji Kraljevec, Donji Vidovec, Draškovec, Goričan, Kotoriba, Macinec, Mala Subotica, Murko Središče, Nedelišče, Podturen, Sveta Marija na Muri, Strigova in Vratšeneec ne izplačujejo na domu poštnih in čekovnih naznak.

K podražitev kvasa. Včeraj smo poročali, da so izdelovalci kvasa podražili kvas za 20 para pri kg. Pri tem se je pa vrnila neljuba pomota, ki so jo lahko čitatelji itak sami popravili. Po podražitvi stane kvas 31.20, ne pa 51.20 Din.

Vojaki na odru. Na velikonočni ponedeljek ob pol 21. bo v Sokolskem domu v Skofji Loki predstava, kakoršne še nismo imeli. Igrali in deklamirali bodo namreč sami preprosti vojaki 52. pešpolka, ki je v Skofji Loki v garniziji. A ne morda dijaki ali izsolani fantje, temveč kmetki sinovi iz Stare Srbije in Makedonije, ki z večine še pisati in čitati niso znali, ko so prišli k vojakom, sedaj jih pa za prosveto naroda vneti poročniki g. Bradovič, junak, ki mu je Skofja Loka zaradi njegove orjaške postave nadela ime Triglav, svoje monike tako izobrazil, da se z njimi lahko pokaže pred javnostjo. Naša vojašnica ne vzgaja le dobrih vojakov, temveč je tudi prava narodna šola, kjer se fantje nauče vsega, česar jim domači kraji še niso mogli dati. Občudovanja vredno poštvovalnost in gorečnost oficirjev za izobrazbo preprostega naroda pa zasluži največjo pohvalo in priznanje, saj je to prava bratska ljubezen do podrejenih in sinov preprostega naroda, ki v petstoletnem narodu ni imel prilike, da se izloča. Še zato prireditelj, ki nas navdaja z največjim ponosom, zasluži, da je udeležje najširši krogi tudi iz Ljubljane in drugih krajev.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno vreme. Včeraj je bilo še po večini krajev naše države lepo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 15, v Ljubljani 11.2, v Skoplju 10.4, v Zagrebu 9.8, v Beogradu 9.2, v Mariboru 8.8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761.3 mm, temperatura je znašala 0.6.

Ljubljka svoje žene ustrelil. Pred sodiščem v Beli cerkvi se je te dni odigral epilog krvavega zločina. 14. januarja je občin Kovin posestnik Branko Budimlić ustrelil posestnika Joco Vrančić, njegovega očeta pa teško ranil. Budimlićeva žena, Leposava, mati štirih otrok, je imela še več let ljubavno razmerje z Vrančićem. Ta je zapodil svojo ženo in prigravarjal Leposavi, naj pogube z njim. Leposava se je res dala pogovoriti. Pebežnila sta v Duloval, kjer so ju pa orožniki aretirali in pripeljali nazaj v Kovin. Leposava se je vrnila k možu, toda Vrančić ji ni dal miru. Neprestano je je zalegoval, prežal je noč in dan pred njeno hišo in opetovano zahteval, naj pride k njemu. Grozil ji je, da bo njenega moža ubil, njej pa odrezal ušesa in nos. Leposava se je groženju ustrašila in se znova preselila k njemu, mož ji je pa celo pomagaj prenašati perilo in obleke k Vrančiću. To je bilo 14. januarja. Ko je pa Budimlić stopil v Vrančićovo hišo, sta se tekmeča sprla, Vrančić in

njegov oče sta ga podrla na tla in mu grozila z nožem. V silobranu je Budimlić streljal na oba Vrančića, bil takoj mrtev, njegov oče pa teško ranjen. Sodisce se je pričelo, da je bil Vrančić velik nasilnež in da je Budimlić ravnal v silobranu ter ga je oprostilo.

Svaka umoril. Pred sodiščem v Somboru je bil te dni obsojen na 8 let težke ječe mesar Stefan König iz Belega Manastirja, ki je lani 5. novembra v preprič zaklaj svojega svaka Franca Langa. König se je zagovarjal s silobranom, večina prič je pa izpovedala zanj neugodno.

Iz Ljubljane

Rojice na ulicah. Danes so mestni vrtnarji zasadili gredice okrog Vodnikovega in Prešernovega spomenika z modrimi mačohami, v rondo pred franciskansko cerkvijo so nasadili same rumene mačeha, ki že deloma cvetijo, ko pa posije toplo sonce, bodo polne cvetja. Tudi pod gradom v Tivoliju so na terasi še zasajeni tulipani, spodaj so pa uredili volike pisane skupine iz raznobarnih mačeh, belih in rdečih manjestic in sinjih potočnic, da bo Velika noč vsa v cvetju — ali bomo pa še malo počakali. Prav tako bogato s tulipani in drugimi pomladanskimi cveticami okrasijo mestna vrtarstva tudi park na trgu kralja Petra.

Prodaja sadik na Krekovem trgu. Zadnje sredo je bil prostor pred Mestnim domom jako živahno tržišče. Sadijari iz škofjeloške okolice to je iz Žabnice, Dorfarjev in od Sv. Duha, so pripeljali že v zgodnjih dopoldanskih urah na stotine sadik, zlasti jabolk, hrušk, češpih, marelic itd. Te vasi se s posebno vneto ukvarjajo z vzgojo sadnih sadik. Med njimi so posestniki, ki imajo na svojem svetu po 15.000 drevesc. Pa tam od Dobrove sta bila tudi dva kmeta s številnimi sadikami. Lomani gredo s sadikami tudi na Hrvaško in izkupijo zanje lepe denarje.

Zadnja pot g. Ljudmile Zobčeve. Včeraj dopoldne so spremili ožji sorodniki in mnogi prijatelji in znanci ugodne rodin gospo Ljudmilo Zobčovo k večnemu počitku. Pogreb je pokazal, kako prijateljstvo je bila pokojna gospa. Dolg žalni sprevod, pred katerim so nosili več vencev, se je pomikal po Zaloški, Ahacijevi in Smarinski cesti na pokopališče k Sv. Križu, kjer bo blaga pokojnica mirno počivala. Bodi ji lahka zemlja!

Veliki teden nam je prinesel tudi klopi v naše parke, ki smo jih res že pogrešali ob solnčnih dnevih, zlasti utrjene manjice z otroškimi vozliki na izprehodih. Klopi nam bodo prišle posebno prav ob praznikih — seveda, če ne bo deževalo. Nekateri pravijo da bo, a k sreči samo tisti, ki nameravajo praznovati — doma za počjo.

Občni zbor Podsaveza muzikarjev. Za davi ob 10. je bil sklican k »Lloyd« občni zbor te organizacije godbenikov, ki ima 107 članov po vsej banovini, v Mariboru pa po podružnicah, ki popolnoma avtonomno posluje. Točno je zbran odbor s predsednikom g. kapelnikom g. Neftalom na čelu in, ker imamo dopoldne pri »Slov. Narod« silno malo časa, sem si iz poročila prijazenja tajnika g. Staniča naglo napravil podoben izvešček, blagajnik o. Hafner mi pa še ni mogel postreči, ker še niso prišli člani mariborske podružnice, ker seveda tudi poslali niso svojih poročil. Lepo smo torej čakali in samo veliki petek je kriv, da se nismo smeli pokrepati z golažem. Sreča za restavracija, da ga ni pripravil za pričakovano množico gostov, zakaj prišlo jih je le 17 in g. Neftal je hočeš — nočeš moral vstati in konstatirati, da je po pravilih navzočih vsaj še 50 članov, zato se pa lepo zahvaljuje za udeležbo in naznanja, da se občni zbor vrši v nedeljo 19. t. m. na istem prostoru in ob isti uri ne glede na število navzočih. Ni hudega, saj bodo novice tudi še čez 14 dni veljavne in porabne...

Afrika govori — vsa Ljubljana se zanima za ta film, ki obeta biti velika senzacija. Samo jutri ob 11. do 13. ure se dobe vstopnice za nedeljsko premiero v predprodaji. Premiera se bo vršila na vel. nedeljo in ponedeljek vsakokrat ob 11. uri dop. v prostorih Elitnega kina Matije.

Družabni večer Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani bo v četrtek, dne 9. aprila 1931 ob pol 9, uri zvečer v restavracijskih prostorih »Zvezde«. Na vrsto pride predavanje neposredno praktične važnosti za vsakogar, ki ima kupijske posele. Predavanje bo o sledečem predmetu: »Kako sklepano in izpolnjujemo pogodbe v navadnem kupijskem poslovanju?« O tem zanimivem predmetu izpregovori gospod dr. Josip Hafner, odvetnik v Ljubljani. Gospod predavatelj slovi za odličnega pravdnika ter bo kot vajen govornik in več praktično brezdomno v vsakem pogledu umel zadovoljiti poslušalce. Vstop je brezplačen. Gostje so dobro došli.

Ciril Metodove razglednice so dobe v trgovinah, trafikah in družb. pisarni. Kupujte družb. razglednice, ker s tem podpirate družbo, ki je slov. obrambno šolsko društvo ter vsestransko podpora zelo potrebna.

Belgarska pianistka Dobri Hristova, ki koncertirala 10. t. m. v Filharmonični dvorani je uživala prvi glasbeni pouk v Zofiji in končala v Parizu. Umetnica pride prvič kot koncertna pianistka v našo kraljevino in bo imela tu tri koncerte in sicer v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. Naša dolžnost je, da posetimo koncert Slovanke in sosednje Bolgarije v najlepšem številu. Predprodaja vstopnic bo v Matični knjigarni.

Vsi ljubljanski kritiki so napisali najlažjavejše ocene o letošnjem samostojnem koncertu gospe Pavle Lovsetove in njenih sedelovalcih: gospičine Majde Lovsetove, violinista Pfeiferja in pianista Lipovška, ki sta oskrbela spremljevanje posameznih točk. Koncert, ki se je vršil z najlepšim uspehom v marcu, bo ponovila g. Pavla Lovsetova s popolnoma istim programom v sredo, dne 8. t. m. ob 20. uri v Filharmonični dvorani. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Brace. sportne in modne, kravate in nogavice, v krásni izbiri in najceneje pri Sterk na sl. Karličnik, Stari trg 18.

Dobava službene obleke. Mestno načrstvo v Ljubljani razpisuje dobavo blaga in podloge za 50 službenih oblek, 17 zimskih sukenj, 16 pelerin in 62 službenih čepic. Poleg tega razpisuje tudi izdelavo te službene obleke. Ponudbe z vzorci blaga je oredložiti do včetrta 20. aprila 1931 mestnemu ekonomatu, kjer se dobijo tudi vse potrebne informacije t. j. dobavni pogoji in na ogled vzorci blaga kakršnega bi želelo mestno načelstvo.

Gledališka blagajna — dnevna — posluje v opernem gledališču in sicer na veliko soboto zjutraj ob 10. do 13. ure, popoldne je blagajna zaprta. Na veliko nedeljo ob 10. do pol 13. in od 15. do 17. ure, na veliki ponedeljek pa ob 10. do 13. ure dopoldne. Za operne predstave posluje blagajna na veliko nedeljo in veliki ponedeljek kakor običajno za dramske predstave pa v glavni veži opernega gledališča.

Uboj. Včeraj dopoldne je bil v Ljubljani izvršen zločin, katerega žrtev je postal 21-letni delavec France Štrajner iz Velikega Gabra nad Litiijo. Okrog 11. se je vračal Štrajner v družbi Martina Kržišnika in njegove žene. Franca Šturma in Stanka Kržišnika po Dunajski cesti domov. Družbo je pa zasledoval neki Bosanec, katerega je Kržišnik opazil pred Kačičevo gostilno in opozoril nanj Štrajnerja, češ, da je to tisti, s katerim sta se nedavno stepla v Pavškovi gostilni. Tedaj je stopil Štrajner čez cesto k Bosancu in ga

nekaj vprašal, Bosanec je pa bliskoma segel v žep, potegnil nož in sunil Štrajnerja v levo ramo. Nato se je mirno obrnil in odšel naprej. Štrajner je imel še toliko moči, da je odšel k svoji družbi, nato se je pa zgrudil. Kržišnikovi so ga prenesli v vežo Kačičeve gostilne in pozvali reševalni avto. Štrajnerja so prepeljali v bolnico, kjer so mu zdravniki nudili prvo pomoč, toda vse njihov trud je bil zaman. Napadalec mu je prerezal žilo odvodnico in zaradi velike izgube krvi je Štrajner okrog 14. umrl. Bosanca so takoj po zločinu prijel mimoidoči in ga izročili stražniku. Policija je ugotovila, da gre za 24-letnega Ibrahima Hamžića iz Velike Kladuže, okraj Cazin v Bosni. Mož je oženjen s Slovenko. Policija ga je včeraj ves dan zasliševala, danes ga bo pa izročila sodišču.

Materinski večer v zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece se vrši v sredo dne 8. aprila 1931. točno ob 8. uri zvečer. Vstop prost. Govori: prof. dr. Ozvald Karl o temi: »Materine hišice«.

Lunin mrk. Snoči okrog 19. je začela luna dobivati senco, okrog 20.30 je pa popolnoma mrknila in postala bakrenoderča. Popolni lunin mrk je trajal do 23., potem se je pa luna počasi otresla sence in ob 23. je bila zopet popolnoma čista. Krasen je bil prizor o polnoči, ko je bilo vse nebo prepreženo z »backi«, luna je pa sijala tako jasno, kakor že dolgo ne.

Besedo imajo naši čitatelji

Še otroška igrišča

Vsa mesta v svojih nasadih predvsem skrbje za otroke in Ljubljana je v tem res še popolnoma nemoderna in staroverska. Seveda, svoje konje ima mestna občina in konji tudi ne morejo biti brez sena. Ampak seno za konje bi se že kje dobilo, saj mestna občina oddaja travnike celo v najem. Če bi otrokom na solnčni strani Tivolija dovolili le za dober predpasnik veliko parcelo, da bi lahko skakali po zeleni trati, bi vendar mestni konjci ne poginili gladi — vendar je pa vsa zadeva taka, da so menda nekaterim ljudem konji bolj pri srcu, kakor tuji otroci. Je že tako, da imajo gospodje svoje vile in hiše s prav prostornimi vrtovi, pa jim otrok ni treba pošiljati v Tivoli pod vedno pretečo sabljo brkatega bavljava. Objavljena smo imeli že cela letovišča pod Tivolijem, vendar pa v novem proračunu ni niti sledu o njih. Tudi je res, da bi za tako malenkost, kot je dovoljenje za uporabo malega tivolskega travnička za otroška igrišča, ne bilo treba komisijs, ne anket, zato se pa na tako malo stvar lahko pozabi. Urbanizem, ki ga študiramo, premelevamo in z vso silo forsiramo, je kaj lepa stvar, vendar so pa med prvimi zahtevami urbanizma tudi otroška igrišča.

In ne samo v Tivoliju, še lepše, bolj zračne in solnčne trate imamo na gradu, ki je od vseh strani dostopen, ne da bi bilo z otroci potrebno pasirati najprometnejših cest in ulic. Samo na Orlov vrh pomislite, kaj bi se vse dalo napraviti iz njega. Za prvo silo ni treba ničesar — ampak o Orlovem vrhu moramo molčati, ker je v — najemu.

Prijatelj otrok.

Kraški teran

Kraški teran je poznal že rimski cesar Avgust kot eno najbolj zdravih in osvežujočih vin. Terana se pridelava razmeroma zelo malo in ga je pred vojno po večini konsumiral Trst, nekaj Gorica in prav malo Ljubljana. Po vojni so se razmere radi meje izpremenile tudi v tem pogledu. Teran preživlja hudo krizo, ljudje pa, ki so iz njega prej črpali glavni vir dohodkov, trpe hudo bedo. Veliko konkurenco teranu delajo razna laška vina, ker so produkcijski stroški za to vino veliko manjši. Poleg tega pa se v Italiji veliko vina fabricira. Vse to — in še posebne metode omogočajo lahko konkurenco teranu.

Zato je hvalevredno, da so se nekateri gostilničarji odločili pri nas prodajati teran, saj je večina javnega uradništva, ki je bila prej v Trstu, sedaj tu. S tem pa tudi omogočijo, da pridelovalci terana svoj pridelek vnovčijo. Iz razumljivih vzrokov bi bilo potrebno, da bi tudi državne oblasti, zlasti carinske, glede uvoza terana izpremenile svojo dosedanj — morda v zakonito utemeljeno prakso. Naši vinogradniki tu pa so lahko popolnoma mirni, ker teran že radi malo količine in razmeroma visoke cene ne bo delal njihovim vinom prav nikake konkurence. Opozoriti pa je tu predvsem gostilničarje in vse one, ki teran kupujejo, da polagajo veliko važnost na to, od koga kupujejo!

Pred dnevi je bilo namreč tu opaziti moža, ki ima na gornjem Krasu veliko zalogo italijanskega vina, kako je — na žalost — v družbi manjega gospoda ponujal po Ljubljani teran, čeprav ga sam nič ne pridelava. Poleg tega, kar se iz teh vrstic lahko razbere, je pri tem možakarju še nekaj drugega, kar bi zavedne Jugoslovane moralo odvrniti, da sploh sklenejo z njim kako kupčijo. Danes je tudi gostilničarjem že dobro znano, kako jih je s teranom opeharil neki drug znan »kavalir«, ki je s teranom mešal raznovrstna druga vina. Ako hočemo kupiti in piti res pristni teran, se moramo obrniti na strokovnjake-producente, ki so obenem tudi zavedni naši ljudje in ki so radi tega še tudi mnogo prestali. — Ako je kak interesent v zadregi, mu rade volje dam nasvet, kam naj se za to obrne. Ne zasledujem pri tem nikakega osebnega interesa, ker nisem niti producent, niti trgovec ali gostilničar, temveč k večjemu — po finančnih

možnostih — teranov pivec. Te vrstice imajo samo namen gospodarsko pomagati producentom terana in kmetovalcem Jul. Krajine, onemogočiti pa podpiranje narodnih izdajic in obvarovati sloves teranu ter žepe pivcev, da ne bodo pod tem imenom pili tujih fabrikatov. I. B.

Netopirji

Ne bom pripovedoval o teh nedolžnih pticicah, ki se ravno prebujajo iz spanja, pač pa hočem reči par besed o onih pticah, ki letajo neumorno spomladi, poleti, jeseni in pozimi. To so povzročiteljice mnogih skrbi in obilnega znoja, ki teče kar curkoma po licih onih, ki se v tem času bavijo z rešitvijo težkega vprašanja, kako omejiti oziroma iztrebiti že do skrajnih meja razširjeno prostitucijo.

Nočem reči o tem ničesar, ker bi bila vsaka beseda odveč, pač pa hočem omeniti samo en dogodek, ki nam jasno priča, da so celo najpoštenjši izmed poštenih prošli prostitutkam svojo roko v pomoč, da se lažje skrijejo pred očesom zakona in ta žalostna resnica nam jasno pove, da bi bilo bolje imeti celo vrsto javnih hiš, kakor pa gledati tako sramoto.

In tega niso krivi »Jutrovi predalci, kakor že par dni neumorno zatrjuje »Slovenec«, pač pa pošteni ljudje, ki večkrat poronajo v cerkev.

Nekje v neposredni bližini mesta so barake, v katere se zatekajo ljubljanske prostitutke podnevi, ponoči pa gredo v svoja lovišča. Stalno so tam naseljene tri, seveda ne da bi bile prijavljene. Ker pa so glavna vrata noč in dan odprta, pripeljejo one tri večkrat, še katero kolegico s seboj in če se ne najde za nje prostora, se par ur prebije lahko tudi v stranišče.

V take kotičke bi priporočil »Slovenec«, da malo pogleda in da jih iznese v javnost, kajti s tem bi tudi mnogo pomagala oblastim, o katerih sem prebrčan, da bodo napravile konec tem žalostnim razmeram, ki vladajo v omenjenih barakah. Sprehajalec.

Iz Celja

Mestna knjižnica v Celju na veliko soboto in veliko nedeljo ne bo poslovala.

Znižanje mesnih cen v Celju. Pred dnevi »celjski mesarski mojstri« znižali cene mesa in sicer stane zdaj vojovska meso, ki je stalo doslej 18 do 20 Din kg, 16 do 18 Din, kravje pa, ki je stalo 14 do 16 Din za kg, se prodaja zdaj po 12 do 14 Din za kg.

Smrtna kosa. V Gaberju 129. je umrl včeraj včeraj zjutraj ob 5. uri v starosti 21 let sotrudnik znane celjske manufakturne trgovine Vegi & Bave na Glavn. trgu 10 gospod Julij Vegi. Mlado življenje simpatičnega mladeniča je ugasnila nenadna pljučnica. Pogreb bo danes ob 18. iz Gaberja na okoliško pokopališče. Pokopniku naj bo lahka celjska zemljica, težko pridelati rodni naša iskreno sožalje!

Delovanje Nabavljalne zadruge državnih namestencev v Celju. Pred dnevi se je vršil v Celju redni letni občni zbor celjske Nabavljalne zadruge drž. namestencev, kjer je bilo podano podrobno poročilo o uspešnem delovanju zadruginega odbora. Zadrugin poslovni letni promet je znašal skoro poldrugi milijon dinarjev. Kar je nedvomno lep uspeh in napredek. Z malenkostnimi spremembami je bil izvoljen dosedajni odbor, ki zasluži pač vse zaupanje in pohvalo, kar se je spoznalo tudi iz običnega zborja.

Tvrda »Bafa« ustanovi v Celju podružnico in sicer v dosedanjih lokalnih manufakturne in konfekcijske trgovine »Bata Sumer« na Glavnem trgu. Tvrda »Bata Sumer« se okrog 15 aprila preseli v lokale dosedanje manufakturne trgovine Karl Vanič v Prešernovi ulici poleg mestnega magistrata.

Redna seja mesnega občinskega sveta celjskega se bo vršila predvidoma v četrtek 9. t. m. ob 18. v seini dvorani mestnega načelnikstva s istim dnevnim redom, kot je bil napovedan za sejo pretekli petek, ki pa se zaradi boleznij g. župana ni mogla vršiti.

C. G. Norria.

Vroča kri

Roman.

—Da, to je težko reči, milostiva gospa. V takih primerih je težko kaj storiti. Mir, suho, vroče podnebje podaljša čisto življenje proti pričakovanju; toda razumel boste, da medicinska veda ne more delati čudežev tam, kjer je skoraj že vse zamujeno. Gospod Kirk lahko živi še šest mesecev —

—Šest mesecev?

—Ali pa šest let. To je odvisno od nege, postrežbe in diete.

—Če vas prav razumem, gospod doktor, se to pravi, da je gospod Kirk zapisan smrti.

—Tega nisem trdil, milostiva gospa; živi prav lahko še šest let.

—Več pa ne?

—Najbrž ne. Izključeno seveda ni; toda kar sem hotel reči je to: vaš prijatelj je neozdravljivo bolan.

—Razumem... Razumem... Neozdravljivo. Nikoli več ne bo mogel delati, nikoli več slikati ali risati.

—Ah, torej je umetnik... Ne, to se mi zdi neverjetno. Nobenega napora ne bo več prenesel.

—A če ostane tu?

—Bo umrl.

—Kaj pa če odpotuje v Arizono?

—Lahko živi še nekaj mesecev ali let, kakor bo pač pazil nase.

Dolga pavza, med katero je Zelda težko dihala.

—Hvala, gospod doktor. In pravite, da so sanatoriji, kjer bi imel dobro postrežbo in zdravniško osrbo?

—Nedvomno. Lahko vam priporočim izborne sanatorije in zdravilnice. V Tusconu so na primer prvovrstni sanatoriji in v enem...

—V bolnici ne sme ležati, gospod doktor!

—No da, — je menil zdravnik, — posebna soba stane seveda mnogo več.

—Denar ne igra nobene vloge. Vse, kar imam, mu je na razpolago. Kdaj bi moral po vašem mnenju odpotovati?

—Čim prej, tem bolje.

—Kaj pa, če mi dovolj trden za vožnjo?

—Ga bo moral pa kdo spremljati.

—Strežnica?

—Strežnica.

—Ze razumem. — Hvala vam torej, gospod doktor... iskrena hvala... Da, in če odpotuje — v Arizono ali v Tuscon — ali se vrne?

—Ne, če odpotuje tako daleč, se ne vrne več.

Počasi se je vračala po kamnitih stopnicah in skozi vrata v ograji je prišla na cesto, kjer jo je čakal avtomobil. Zadnje zdravnikove besede so ji še zvenele po ušesih, ko je sedla v avtomobil.

—Ne morem verjeti! — je vzkliznila. — Saj ni mogoče! Toda vedela je, da je vendar le res.

Šest mesecev ali šest let! Tako se je glasila obsodba.

Šest mesecev ali šest let biti obsojen na smrt! In tak naj bi bil konec mladeniča, ki je stanoval v ulici Sacramento, čigar mati je bila učiteljica klavirja in ki ga je ona, Zelda, ljubila nekoč iz vsega srca!

Konec! V sanatoriju v Arizoni oditi iz življenja — ugasniti! Kako tragično — kako mizerno in tragično!

Kako neki naj začne? Lahko bi poravnala račune, toda to je bilo še naj-

manj, saj ga ni mogla niti spraviti tja in pogledati. Če je dobro preskrbljen. Gledališče, vedno, vsak večer gledališče! Nikoli odmora, nikoli miru, nikoli časa, da bi si malo oddahnila. To je bila črna uspeha. Kako vroče je nekoč hrepnela po tem! Zdaj je bila že vsega do grla sita...

In potem Tom, zvesti Tom, njen prijatelj, njen zaščitnik, njen »avtor«, mož, ki jo je hotel vzeti za ženo! In gospa Harney, ki ji je bila dobra kakor da je njena mati.

Toda bojazni, ki jo je zdaj mučila, ni mogla zaupati: niti tej dobri, simpatični prijateljici, niti njenemu sinu. Niti ni mogla odložiti svoje vloge v »Dezeli«, vsaj do tlej ne, dokler ne spravi svojega prvega ljubčka v sanatorij.

Morda bi jo Tom razumel. Ta hip je bila zaverovana vanj, da ni bila prav nič presenečena, ko ga je zagledala v veži, kjer jo je pričakoval.

Vsa srečna se mu je nasmejala. Toda tom ni odgovoril na njen smehljaj. Nekam svečano jo je pogledal in prijel za roko.

—Ali že veš?

Vprašujoče oči. Mihael? Ne, saj tu je bila visoka, dostojanstvena Chesebroughova postava. Tudi on je bil nekam svečan... Nekaj se je bilo pripetilo!

—Kaj se je pa zgodilo?

—Kaj — kaj se ne veš?

—Ne, ne vem. Povej vendar! Tvoja mati?

—Ne, moja mati je zdrava. Stopiva tja. — Prijel jo je pod roko in odvedel v kot, kamor je njima sledil tudi Chesebrough.

—Zelda, bojim se, da ti prinašava bridko vest.

—Povej no že enkrat, kaj se je zgodilo, Tom!

Njegovo oklevanje je ji šlo na živce.

—Tvoj — tvoj mož —

—George!

—Da. On je... On se je...

Takoj je razumela.

Prebledela je ko zid, krčevito stisnjenih ustnic in pesti mu je namignila, naj nadaljuje.

—Chesebroughovi agenti so imeli nalog izslediti Georga. Imel je najeto tesno sobico v zakotnem hotelu blizu Broadwaya. Hotelsko osebje ga je klicalo in ker se ni oglasil, so takoj služili, da nekaj ni v redu. Vlomili so vrata in ga našli. Ustrelil se je, dušica, in je bil seveda takoj mrtev... Ko je prišel Chesebrough, so pregledali njegove stvari — mnogo jih itak ni bilo, kaj ne, gospod sodni svetnik? Kupček pepela — nedvomno je sežigal pisma in listine — dve tvoji sliki iz nekega časnika — in tole pismo...

Kar se je začela Zelda tresti in ihteti. Zakrila si je obraz z rokami.

—Grozno je to, prešibka sem za tak udarec!

George in Mihael! Udarec za udarcem! Vse je zaplesalo okrog nje, zahtela je, krčevito je zaplakala. Tom ji je položil roko okrog pasu in začela je njegov glas.

—Pomagajte mi, prosim, odvesti jo je treba v njeno sobo.

V sobi je hotela vedeti vse podrobnosti samomora. Toda večinoma je slišala samo glasove in Tom je moral ponavljati besede. Ves čas je mislila, da so bili vsi ti ljudje veseli, da so se veselili Georgove smrti — Miranda se je veselila, ves svet se je veselil!

George mrtev!

Kakor da je šele zdaj doumela: George mrtev!... Saj je še snoč govoril z njo! — Prisepel je bil iz Manile — osem tisoč milj — da bi videl njo! George mrtev!

Gospodar umoril služkinjo

Strašen zločin bogatega veleindustrijalca Feborea — Za umor 5 let težke ječe

Pred porotniki departementa Haute Marne je stal te dni občinski svetnik Febore, ki je bil obtožen, da je umoril svojo služkinjo Julietto Galmiche. Porotniki so vprašanje glede krivde potrdili, priznali so pa olajšilne okolnosti, češ, da je storil obtoženec svoje dejanje v razburjenosti. Febore je bil obsojen na 5 let težke ječe.

Charles Febore, 40-letni mož visoke, krepke postave, občinski svetnik v Chaumontu, veleindustrijalec in zelo bogat človek, je začel pred dvema letoma ljubavno razmerje s svojo služkinjo Julietto. Njegova žena je bila težko bolna in Julietta ji je stregla, obenem je pa skrbela tudi za otroke. Čez nekaj mesecev je žena umrla in gospodinjstvo je prevzela lepa in energična služkinja.

Prvo leto je šlo vse gladko, potem je pa začela služkinja gospodarju presedati, ker je postala malo preveč oblastna in mu je povedala odkrito v obraz vse, kar ji ni bilo po volji. Poleg tega se je začela po mestu šušljati o tem ljubavnem razmerju in Febore je vedno bolj čutil, da kažejo ljudje s prstom za njim. Na drugi strani se pa ni bilo lahko odkrižati energičnega dekleta in na vrsto so prišli mučni prizori, ko je Febore grozil svoji ljubici, da jo vrže iz hiše, ona se je pa sklicevala na svoj izjemni položaj, češ, da to pravice nima.

Nekega dne je pa Julietta nenadoma izginila. Ljudje so vpraševali Feborea, kaj je z njo, pa jim je odgovar-

jal, da je pobegnila z ljubčkom, ali pa da je morda izvršila samomor, ker je bila zadnje čase nekam potrt. Čez nekaj dni so se začele za zadevo zanimati oblasti. Preiskale so vso okolico in končno so našle Juliettino truplo v vodnjaku dobrih sto korakov od Feborejeve hiše. Glava je bila odrezana. Umora je bil seveda takoj osumljen Febore, ki se je dolgo obotavljal priznati zločin, končno je pod težo dokazov priznal, da je služkinjo umoril, izgovarjal pa se je, da je storil to v silobranu.

V preiskavi je Febore pripovedoval, da se je ponoči zbudil in zagledal Julietto, kako stoji pri njegovi postelji s krepelcem v roki, pripravljena na udarec. Febore je planil na njo, ji iztrgal poleno iz rok in jo udaril z njim po glavi v strahu, da bi ga ne udarila ona. Ko se je zgrudila mrtva na tla, jo je odvedel v klet. Tam ga je pa začelo skrbeti, kam bi spravil truplo. Zato je svoji žrtvi odrezal glavo, trup je pa stlačil v vrečo in vrgel v vodnjak. Niti preiskovalnemu sodniku, niti na glavni razpravi ni mogel Febore točno povedati, ali je bila njegova žrtev mrtva ali še živa, ko ji je rezal glavo. Na predsednikovo vprašanje, kakšne občutke je imel, ko je vleklo truplo svoje žrtve v klet, je obtoženec odgovoril, da ni obžaloval svojega zločina, ker je bil že vsega sit. Dejal je, da sam ni vedel, kako bi se Juliette odkrižal. Bal se je škandala, pa tudi nje.

sresti priznali, da imata na vesti že več takih sleparij in da sta zaslužili že 1.700.000 frankov. Neznano dekle, ki je bilo pokopano kot sestra premetenih slepar, je 26 letna delavka Magali Herbinova iz Narbonne. Pobralla jo je po mnenju zdravnika težka tuberkuloza, vendar bo pa njeno truplo obducirano.

Kuhajte mleko

Redilnosti mleka ne more nihče tajiti. Ni pa še dovolj znano, da more biti neprekuhan mleko človeku zelo nevarno. Z mlekom se namreč prenašajo mnoge bolezni, med katerimi je najbolj nevarna tuberkuloza. Krave, ki imajo tuberkulozo vimenca, izločajo z mlekom tuberkulozne bacile. Tako mleko ima navadno slan okus in po tem ga lahko spoznamo. Krave, ki imajo tuberkulozo vimenca ali kakšno drugo bolezen, dajejo tudi manj mleka. Samo v Nemčiji so izračunali, da znaša s tem povzročena škoda 250 milijonov mark letno.

Doslej so mnogi dvomili, da bi bilo mleko bolnih krav človeku nevarno. Nekateri učenjaki so trdili, da bacili (streptokoki), ki povzročajo kravje bolezni, človeku niso škodljivi. To naziranje je bilo pa zadnje čase ovrženo. Zelo čisto katar in črevesne bolezni pri otrocih in dojenčkih, združene z vročico, imajo po mnenju nemških zdravnikov čisto izvor v mleku bolnih krav. Če pa mleko prekuhamo, so uničeni v njem vsi zarodki bolezni. Če če segrevamo mleko pol ure na 60 stopinj, po ginejo v njem vsi bacili. Zato je treba mleko segreti vsaj do te temperature, predno ga zavžijemo.

Napoved, napoved, napoved
vsega novega

Radioprogram

Sobota, 4. aprila.

11: Velikonočna poslanica papeža Pija XI. 12.15: Religiozna glasba na ploščah; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče; Prenos slovenskega zvonjenja in vstajenja iz cerkve sv. Petra v Ljubljani; 18: Vladimir Kapus: Velika noč med našim ljudstvom; 18.30: Rudolf Berce: Velikonočni običaji; 19: Velika noč v literaturi; 20: Prenos opere iz Beograda; 22: Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Pri ishljasi sledi na kozarec naravne

»Franz Josefov« grenčice, popite jutraj na teče, brez truda izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravniki strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje »Franz Josefov« vođa sigurno in uspešno tudi pri kongestijah proti jetrom in danki ter pri kočnih žilah, hemoroidih, oboleli prostati in mehurjevemu katarju. »Franz Josefov« grenčice se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zborovanje brezposelnih profesorjev

V torek se je vršilo v Brnu zborovanje, kakršnih je na svetu malo. Zbrali so se namreč brezposelni profesorji, ki nimajo nobenega upanja, da bi dobili v doglednem času službo. Na Češkoslovaškem je nad 400 brezposelnih profesorjev in v Brnu se jih je zbralo 250. Prišli so tudi predstavniki akademskih uradov in visokih šol.

Govorili so zastopniki brezposelnih profesorjev in pojasnili vse vzroke težkega položaja prizadetih. Tudi na Češkoslovaškem se opaža splošno nazadovanje zanimanja za kulturne probleme. Vse drvi za gmotnimi dobrinami, za duhovne vrednote se ljudje presneto malo zmenijo. Na zborovanju je bila sprejeta resolucija, v kateri brezposelni profesorji zahtevajo, naj oblasti poskrbe, da pridejo do kruha. Pri profesorskem društvu bo ustanovljena posebna sekcija brezposelnih profesorjev.

Levi na cesti

V Južni Ameriki so določili veliko zemljišče pod imenom Krugerjev narodni park za kraj, kjer so divje živali in zveri pod državno zaščito. To imajo zdaj levi pravi raj. Na leve v Krugerjevem narodnem parku ne sme nihče hoditi na lov in vse kaže, da zverine to dobro vedo. Često ustavijo na cesti avtomobiliste, ki jih pa ne napadajo, temveč ležejo mirno čez cesto tako, da avtomobil ne more naprej. Če pa hoče avtomobilist napraviti ovinek, začno levi tuliti in grive se jim naježijo tako, da mine vsakega avtomobilista veselo nadaljevati pot. To se je

pripetilo že mnogim avtomobilistom. Lahko si mislimo, kako se počuti avtomobilist, ko zagleda nenadoma pred seboj na cesti orjaškega leva.

So pa med avtomobilisti tudi častne izjeme, ki si upajo izstopiti in pregnati leve. Ker pa niso vsi tako pogumni, se rado primeri, da stoje avtomobili na cesti po več ur, pred njimi pa leže levi, dokler se ne naveličajo in ne odidejo v gozd.

Sleparije z zavarovalnino

Policija v Marseillu je prišla na sled velikim sleparijam z zavarovanjem za primer smrti. Sleparije imajo na vesti štiri sestre nemške narodnosti. Dve, Maja in Fanny Schmidt, bivate v Nemčiji, drugi dve, Katarina in Filomena, pa v Nizzi odnosno v Marseillu. Arretirana Filomena Schmidt je najprej izjavila, da ji je umrla sestra Fanny in ker je bila sestra Katarina zavarovana za 500.000 frankov, ji je šinila v glavo misel pomagati si do denarja s sleparijo. Mrtvaški list je bil izdan na ime Katarine Schmidt, pokopana je bila pa Fanny in Filomeni je zavarovalnica res izplačala 500.000 frankov.

Marseillska policija je zahtevala, naj policija v Nizzi takoj aretirata Katarino, ki je stanovala tam v hotelu pod imenom Renaudova. Ko je pa prišla policija v hotel, Katarine ni bilo več tam. Bila je pravočasno opozorjena na nevarnost in izginila je. Pri drugem zaslišanju je pa Filomena izjavila, da je bila zavarovalnina izplačana za neznan tuberkulozno dekle, ki je umrlo pri nji in bilo pokopano pod imenom Katarine Schmidt. Prava Katarina se je kmalu javila sodišču in potem sta

Pri odraslih in otrocih

je FIGOL mnogo zahtevano zdravilo za čiščenje želodca in črev ter za zdravljenje bolezni ledic, jeter in hemoroidov, kadar so v zvezi s slabo prebavo. — FIGOL se dobiva v vsaki lekarni, razpošilja pa izdelovalec —

Apoteka Dr. Semelič, Dubrovnik 2/60. — 3 steklenice s poštnino 105, 8 steklenic 245, 1 steklenica 40 Din.

Makulturni papir

črta à Din 4.—

prodaja uprava Slovenskega Naroda,

RIBIŠKE PALICE

kolosa, svilene in navadne vrvice, proste in montirane trnike, raznovrstne blestilce, umetne ribice in druge ribiške potrebitine ima vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar, LJUBLJANA, Kongresni trg št. 9

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE

prej Kranjska hranilnica

LJUBLJANA, Knafljeva ulica 9

Poštno ček. rač. št. 10.680

Telefon št. 2483.

Za vloge jamči dravska banovina z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo.

Najugodnejši pogoji za nalaganje prihrankov in za nujemanje kreditov.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znak! — Na vprašanje brez znamke ne odgovorjamo! — Najmanjši oglas Din 5.—

ZELO DOBRA VINA za velikonočne praznike. Čez ulico Din 10.— liter. — Mestni trg št. 13 »Pri Fridrihu« (Graj-ska klet). 1217

HIGIJENIČNO! Pri kurivu prihranite! Samo 150 Din stane patentirana naprava za grejte in zračenje. Vzdaja se v peč ali štedilnik. — Aljancič, Bistrica, Podbrežje. 1221

NOVOZGRAJENA HIŠA z dvema stanovi in lepim vrtom za zelenjavo napredaj. Vprašati: Zagata ulica 7, Studence, igrišče Rapid. 1220

Čopiče vseh vrst, zimnate metle, razna omela, najrazličnejše ščetke vseh velikosti izdeluje najceneje

Hinko Šimenc KONGRESNI TRG ŠTEV. 8 (poleg kino Matice)

DVE LEPI VINOGRADNIŠKI POSESTVI v ormoško-ljutomerskih gorah, z lepima stanovanjskima hišama ter več manjših in večjih hiš v Središču z več ali manj posestva, napredaj. Informacije daje iz prijaznosti gosp. Anton Turin, Ivanjkovec. 1199

Posestniki!

Če hočete imeti Vaše vrtove in dvorišča suha in gladka, jih posipajte s dolomitnim peskom, ki vam ga dostavi na dom — KATARINA VODNIK, gostilna pri »Mostru«, Podutik št. 25, Ljubljana VII, ali pa ga lahko naročite pri tvrdki »Jedlo«, Ljubljana, Stari trg 11.